Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment
Finland

14.10.2020

Asunto- ja ympäristöjaosto
HE 146/2020 vp

Timo Jaakkola
Talouspäällikkö

TAE 2021 (pääluokka 35 yleisesittely)

Yleistä

Pääluokan 35 talousarvion kokonaissumma kasvaa 302,864 milj. euroon. Kasvua vuoden 2019 määrärahasta, 200,384 milj. euroa on 51 %.

Toimintamenomomenteilla 35.01.01 Ympäristöministeriön toimintamenomäärärahat, 35.01.04 Suomen ympäristökeskuksen toimintamenomäärärahat ja Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen toimintamenot on otettu huomioon vuoden 2020 sopimusratkaisusta johtuvat muutokset.

35.01 Ympäristöhallinnon toimintamenot

Hallinnonalan toimintamenoihin varataan 70,8 milj. euroa (70,2 Me v. 2020), joka sisältää myös päätöksentekoa palvelevien selvitysten, arviointien ja tutkimuksen rahoituksen sekä kv. toiminnan.

35.01.01 Ympäristöministeriön toimintamenomäärärahoihin ehdotetaan mm. luonnonsuojelun ICT-kehittämis- ja Teas-määrärahoja ja jätteiden sähköistä markkinapaikkaa 200 000 euroa.

Momentille 35.01.65 Avustukset järjestöille ja ympäristönhoitoon varataan 2 130 000 euroa.

35.10 Ympäristön- ja luonnonsuojelu

Ympäristön- ja luonnonsuojelun menoihin ehdotetaan 191,8 milj. euroa (186,2 Me v. 2020).

Vesiensuojelun tehostamisohjelman toteuttamiseen on varattu 0,5 milj. euroa momentille 35.10.20 Ympäristövahinkojen torjunta (smr 3 v), 2,5 milj. euroa momentille 35.10.22 Eräät ympäristömenot ja 12 milj. euroa momentille 35.10.61 Vesien- ja ympäristönhoidon edistäminen, yhteensä 15 milj. euroa. Määräraha on sama kuin vuonna 2020.

Hallitusohjelman mukaan Suomen tulee saavuttaa YK:n biodiversiteettisopimuksen tavoitteet eli pysäyttää luonnon monimuotoisuuden kato. Tämän vuoksi luonnonsuojelun rahoitusta kasvatetaan hallituskaudella.

Metsoon varataan 27 milj. euroa ja soidensuojeluun osana Helmi-ohjelmaa 12 milj. euroa. Helmi-ohjelman kokonaisbudjetti on 46 milj. euroa.

Luonnonsuojelumäärärahoihin ehdotetaan v. 2021 yhteensä 92,8 milj. euron lisäystä ympäristöministeriön hallinnonalalle.

Luonnonsuojelulisäys momenteittain HE 2021 (1 000 e)

35.01.01	7 400
35.10.21	28 700
35.10.52	28 700
35.10.63	28 000
Yhteensä	92 800

Luonnonsuojelumomenttien määrärahat yhteensä HE 2021 (1 000 e)

		HE 2021
35.01.01	Ympäristöministeriön toimintamenot	7 400
35.10.21	Eräät luonnonsuojelun menot	31 340
35.10.52	Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät	60 142
35.10.63	Luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenot	49 630
		148 512

Luonnonsuojelumomenttien volyymi kasvaa 2,3 kertaiseksi vuoteen 2019 nähden.

Momentilla 35.10.22 Eräät ympäristömenot Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelma Kaisuun on varattu 5 milj. euroa kuntien ja alueiden ilmastotyön vauhdittamiseen. Rahoituksella tuetaan maakuntien, kuntien ja seutukuntien ilmastotoimien suunnittelua ja toteuttamista. Tarkoitus on myös levittää kuntien ja niiden ilmastoverkostojen kehittämiä ratkaisuja ja käytäntöjä päästöjen vähentämiseksi sekä kuntalaisten vähähiilisten toimien mahdollistamiseksi. Lisäksi varataan ilmastopaneelin työtä varten 750 000 euroa ja ilmastohankkeisiin 160 000 euroa.

Momentin määrärahaan sisältyviä vesien- ja merenhoidon resursseja (5,39 Me) tarvitaan vuoteen 2021 ulottuvien toimenpideohjelmien toteutuksen edistämiseen. Ravinteiden kierrätys -hankkeelle esitetään 2,5 milj. euroa. Ympäristön kunnostamiseen ja maaperäsuojeluun (Pima) on varattu 2,35 milj. euroa. Tästä 1 milj. euroa varataan vanhojen kaivosalueiden ja öljypilaantuneiden alueiden kunnostukseen. Muovitiekartan toimenpiteiden toteuttamista jatketaan. Jätealan ja tuotetietojen seurantajärjestelmän kehittämiseen ja raportoinnin ja seurannan ylläpitoon ehdotetaan yhteensä 1,25 milj. euroa määrärahaa

Strategisen kiertotalouden edistämisohjelman toteuttamiseen ja kiertotalouden edistämiseen varataan 700 000 euroa (, josta 80 000 euroa on momentilla 350101). Ympäristötutkimuksen ja ympäristöhallinnon resursseihin ehdotetaan 2,34 milj. euroa.

Metsähallituksen luontopalvelut (momentilla 351052) panostaa valtion hallinnassa olevien luonnonsuojelualueiden hoitoon, luonnontilan ennallistamiseen sekä lajien ja luontotyyppien inventointiin ja seurantaan ja tukee keskeisesti uhanalaistumiskehityksen pysäyttämistä ja YK:n biodiversiteettisopimuksen tavoitteita. Investointimäärärahaa ohjataan vuonna 2021 luontokohteiden rakennetun omaisuuden korjausvelan suunnitelmalliseen purkamiseen.

Öljyjätemaksun keräämisestä luovuttiin 1.3.2020 alkaen. Alueelliselle pelastustoimelle ei voida korvata öljysuojarahastosta annetun lain tarkoittamassa laajuudessa vuoden 2020 aikana syntyviä, arviolta yhteensä noin 7 milj. euron öljyvahinkojen torjuntavalmiuden hankinta- ja ylläpitokustannuksia. Vajeen kattamiseksi ja pelastuslaitosten kaluston korvaamiseksi momentille 35.10.60 Siirto Öljysuojarahastoon ehdotetaan 4 milj. euroa.

Pilaantuneita maa-alueita koskevan perustyön lisäksi toteutetaan valtakunnallista pilaantuneiden maa-alueiden tutkimus- ja kunnostusohjelmaa (Maaperä kuntoon -ohjelmaa). Varaus on 1,521 milj. euroa. Panostus pilaantuneiden maiden kunnostustoimiin on siis yhteensä 3,871 milj. euroa momenteilla 351022 ja 351061. Puurakentamisen toimenpideohjelmaan esitetään 2 milj. euroa.

35.20 Yhdyskunnat, rakentaminen ja asuminen

Lukuun ehdotetaan 40,3 milj. euroa (29,4 Me v. 2020). Uutena toimintana on asuinrakennusten öljylämmityksestä luopuminen. Avustuksia myöntävät ELY-keskukset. Ara on saanut mm. avustustoiminnan ja asumisoikeuslainsäädännön hoitamiseksi lisäresurssia.

Kipupisteet

• YLVA-tietojärjestelmään 1 htv, 70 000 euroa TEM:n ELY-momentille 32.10.02. Ympäristönsuojelun tietojärjestelmä on eri virastojen ja laitosten käyttämien tietojärjestelmien kokonaisuus, josta säädetään ympäristönsuojelulain (527/2014) 222 §:ssä. Sen yksi osa on valvonnan ja kuormituksen tietojärjestelmä YLVA (Ympäristölupien valvonta). Järjestelmään koottu tieto on hyödynnettävissä ja jaettavissa eri tahojen tarpeisiin. V. 2021 alussa siirrytään projektimuotoisesta kehittämisestä jatkuvaan toimintaan. Henkilöresurssi koordinoi YLVA:n ylläpitoa ja kehittämistä.

• Rakennusperintötehtävä 1 htv, 70 000 euroa TEM:n ELY-momentille 32.10.02. Tehtävässä kartoitettaisiin tavoitteeseen liittyvät ELY-keskusten tarpeet lainsoveltamiskysymysten, työkalujen, täydennyskoulutuksen ja työnaikaisen tuen tai vuoropuhelun kannalta ja suunniteltaisiin tarvittavat toimenpiteet. Toimenpiteinä ovat toimintamallien ja -käytäntöjen sekä yhteisten asiakirjapohjien kehittäminen, digitalisaation edistäminen, koulutuksen suunnittelu ja asiantuntijaverkoston ylläpito. Liittyy rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain (498/2010) muuttamiseen.